

selv den stramme Beskatning, der har været, dog har ladet Mulighed aaben for en virkelig Konsolidering af Selskaberne med Fremtiden for Øje. Og jeg tror ogsaa noget saadant vil blive Tilfældet i det kommende Aar. I hvert Fald har Skibsfartsselskaberne utvivlsomt ogsaa i Aaret 1917 realiseret meget betydelige Fortjenester, og jeg tør antage, at der endnu i hvert Tilfælde indenfor Industrien har været væsentlige Merindtægter, sammenlignet med tidligere.

Men jeg tror ikke, man gør klogt i at vente, at man skal kunne blive ved med at dreje Skatteskruen efter den Maalestok, hvorefter det tidligere er sket. Jeg tror ikke, det lader sig gøre. Blandt andet lader det sig ikke gøre uden at modvirke selve den fiskale Hensigt med Skatte-lovene, som dog er at bringe Penge i Statskassen og ikke at standse Virksomhederne, og det lader sig endnu mindre gøre under Hensyn til de almindelige sociale og økonomiske Vanskeligheder, som vil følge deraf. Jeg skulde tro, at ogsaa den højtærede Finansminister i alt væsentligt deler denne Opfattelse. Og hvad de indirekte Skatter angaar, maa man huske, at de Luksusskatter, som er tilbage, efter at man paa dette Omraade har lagt mest muligt Beslag paa Masseartiklerne — selv om jeg mener, der kunde være Grund til at lægge Beslag ogsaa paa de tilbageblivende —, ikke er af dem, som under de Forhold, vi nu kan vente, skæpper syndeligt i Kassen. Det gælder Forlystelseskatten og de øvrige Luksusskatter, som der kunde være Tale om. Der kan vel stadig indvindes nogle Millioner Kroner ad den Vej, men overfor de Krav, som der vil komme, spiller det ikke nogen syndelig stor Rolle. Med Hensyn til Luksusbeskatning er det sikkert Hovedartiklerne, dem, som det finansielt væsentlig kommer an paa, der er beslaglagte.

Vil man saa sige: Men en almindelig Forbrugsafgift selv med en lav Procent vilde bringe mange Millioner ind i Statskassen, maa dette indrømmes, men en saadan Forbrugsafgift vil i det væsentlige ramme Fornødenhedsartikler, og saadanne Artikler vil i hvert Tilfælde jeg og det Parti, jeg tilhører, altid være imod at beskatte, og særlig maa man være imod

det i en saa alvorlig Dyrtids- og Arbejdsløshedsperiode som den, vi nu gaar ind til. Den Mulighed kan man altsaa betragte som udelukket. Saa kan der være nogle enkelte Skatteobjekter, f. Eks. det, som den højtærede Finansminister for et Øjeblik siden fremsatte Forslag om, nemlig en Forøgelse af Børsstempelskatten, som kan indbringe nogle Millioner. Men det kan ikke nægtes, at naar man lader selv et skarpt spejdende Øje gaa hen over vore finansielle Marker, er det ikke mange Genstande, Øjet støder paa, som der med noget Held og uden at gøre alvorlig Fortræd kan tages fat paa, netop under Hensyn til den Periode, der staar foran os.

Endelig er der Laanepolitikken, men jeg mener dog, at vi, hvis ikke ligefrem Nøden driver os dertil, ikke bør komme længere ind paa den Vej, end vi allerede er. Vor faste Statsgæld, som inden Krigen var 358 Mill. Kr., er nu op mod 600 Mill. Kr., hvilket under normale Valutaforhold betyder en aarlig Rente af omtrent 24 Mill. Kr. Nu kan Renten af den udenlandske Gæld blive noget lavere, men vi maa regne med de normale Valutaforhold, hvad ogsaa er sket paa Finanslovsforslaget. De faste Afdrag er omtrent 5 Mill. Kr. Altsaa, den aarlige Byrde af Statsgælden, selv om den ikke forøges, og selv om vi tilbagebetaler den svævende Gæld, som det er Finansministerens Hensigt at gøre, bliver dog meget betydelig. Det bliver en betydelig forøget Byrde for Statskassen, som vi kommer til at trækkes med under de Forhold, der kommer efter Krigen. Før Krigen var Statsgældens Rente omtrent $12\frac{1}{3}$ Mill. Kr., og med de faste Afdrag kunde vi den Gang regne den aarlige Byrde til Statsgælden til omtrent $15\frac{1}{4}$ Million. Men nu kommer vi, selv om Gælden ikke forøges yderligere, op til 29 Mill. Kr.s Udgift til Renter og Afdrag, og det vil tynde haardt paa os. For vi kan ikke blive ved at regne med de fantastiske Tal, vi nu ser paa saavel Udgifts- som Indtægtssiden af Finanslove og Statsregnskaber. Vi vil efter Krigen komme ned til mere nøgterne Tal, og der vil disse 29 Mill. Kr. allerede være en tung Byrde.

Det eneste Lyspunkt, jeg kan se i den finansielle Stilling, er den ret rigelige